

Jāņi

Autors: Egons Šmits
Andras Otto ilustrācijas

Kociņu ģimenē ir ļoti daudz Jāņu. Tētis ir Jānis, vectētis ir Jānis, un Jānis pats arī ir Jānis. Jānim ir arī brālēns, ko sauc par Jāni. Un labākais draugs arī ir Jānis! Dažreiz ir grūti pateikt, kuŗš Jānis ir kuŗš.

„Jānīt!” māmiņa sauc. Jānītis dārzā ceļ sev kokā māju un labi nedzird, ko māmiņa saka. Tik vien saprot, ka jābrauc... pie Jāņa.

„Pie kuŗa Jāņa?”

Jānis domā. Ja
brauc pie brālēna
Jāņa, tad jāņem līdzī
peldbikses. Ja brauc
pie drauga Jāņa,
tad labāk jāņem
volejbola bumba.
Jānis nolec no koka
zara un –

drošs paliek drošs –
sameklē un aiznes uz automašīnu abus.

Mašīnā,
aizmugures
sēdekļī
nolikts grozs.
Tajā ir siers,
pīrāgi, sula
un alus.

„Varbūt pie vectēva Jāņa?” Jānis domā. Tad nāk tētis un māmiņa ar mazo māsu. Māmiņa nes siltas jakas, tētis – segu. Visi sakāpj mašīnā un brauc.

„Pa ceļam jāsalasa puķes un zari,” saka māmiņa.

„Vai tu man novīsi margrietiņu vainadziņu?” mazā māsa prasa.

„Mēs braucam uz Jāņiem!” Jānis izsaucas un sāk smieties. „Tas ir vēl daudz labāk! Jo Jāņos būs kopā visi

Jāņi – tētis Jānis, vectētis Jānis, brālēns
Jānis un mans draugs Jānis. Un es arī!”

Uzzīmē, kā tu svini Jāņus!

Skolotāju / vecāku lapa

Virsraksts: Jāņi

Autors: Egons Šmits

Ilustrators: Andra Otto

Līmenis

LIX: 18

Valodas līmenis: A1

Piemērotais vecums: 2.-3. kl.; jāpazīst Jāņu tradīcijas

Vārdu saraksts

Kociņu ģimene ir galvenie stāsta tēli.

Pamata vārdu krājums

alus	<i>beer</i>
brālēns	<i>male cousin</i>
grozs	<i>basket</i>
nolēkt / lēkt	<i>to jump down / to jump</i>
pīrāgs	<i>Latvian bacon roll</i>
puķe	<i>flower</i>
sakāpt / kāpt	<i>to all climb in / to climb</i>
salasīt / lasīt	<i>to gather (lasīt also means to read)</i>
sameklēt / meklēt	<i>to find</i>
sega	<i>blanket</i>
siers	<i>cheese</i>
smieties	<i>to laugh</i>
sula	<i>juice</i>
zars	<i>branch</i>

Paplašinātais vārdu krājums

aizmugures sēdeklis	<i>back seat (of a car)</i>
drošs paliek drošs	<i>just to be sure</i>
izsaukties	<i>to shout out</i>
margrietiņa	<i>daisy</i>
māja kokā	<i>treehouse</i>
novīt / vīt	<i>to make a wreath</i>
peldbikses	<i>swim pants / bathing suit</i>
silta jaka	<i>warm jacket</i>
vainadziņš / vainags	<i>crown (here a crown of flowers)</i>
volejbola bumba	<i>volleyball</i>

Pārrunu jautājumi

- Nosauc katru Jāni un viņa radniecību ar stāsta galveno varoni!
- Vai esi svinējis Jāņus?
- Kad jāsvin Jāņi?
- Ko esi darījis, svinot Jāņus?
- Kādus vainagus pin meitenēm? Kādus puisiem?
- Ko dedzina Jāņos?
- Ko Jāņos ēd un dzer?

Nodarbības stundā

1. Noklausīties Jāņu dziesmu ierakstus.
2. Runāt par Jāņu tradīcijām un iet Jāņu rotaļās.
3. Pīt vainagus.
4. Siet Jāņu sieru.
5. Spēlēt Jāņu vakara spēles (skat. darba lapu).

Uzdevumi / darba lapas

1. Priekam: Jāņu krāsojamais attēls
2. Jāņi - 1. uzdevums
3. Jāņi - lietvārdi - 2. uzdevums

Rakstu darbi

1. Mani vismīļākie Jāņi - 3. uzdevums
2. Jānis līgo - 4. uzdevums
3. Atšifrē vārdus! - 5. uzdevums

Runas vingrinājumi

1. Skolēns iemācās no galvas un noskaita kādu Jāņu tautasdziesmu.
2. Skolēns nosauc pēc iespējas vairāk zēnu vārdu.
3. Skolēns nosauc pēc iespējas vairāk meiteņu vārdu.

Rotaļas / dziesmas / cits

1. Jāņu ieražas
2. Dziesmas: Līgotāji, līgotāji; Labvakari, Jāņa māte; Jāņa daudzīnājums; Nelīst', lietus, nelīst', lietus; Neģuļu, neģuļu Jānīša nakti; Saule grieza zelta riņķi; Spīguļo, saulīt'
3. Rotaļas: Lielais Jānis kalniņā; Dindaru, dandaru ozoliņi

Papildu materiāli atrodami:

“Tēvzemes mācība”, M. Laiviņa, PBLA izdevums.
 “Rokasgrāmata folkloras mācīšanā”, I. Reizniece, Apgāds *Zvaigzne ABC*.

Jāņi

Skolotājam / vecākam: Skolēns atbild uz jautājumiem vienā vai divos vārdos.

For the teacher / parent: The student answers the questions using one or two words.

1. Kuŗš zēna vārds visbieŗāk lasāms ŗinī stāstā?

2. Cik reiŗu ŗinī stāstā parādās vārds 'Jānis'? _____

3. Pie kuŗa Jāņa jāņem līdz peldbikses?

4. Pie kuŗa Jāņa jāņem līdz volejbola bumba?

5. Kas atrodas grozā? _____

6. Ko māmiņa nes? _____

7. Kas jāsalasa pa ceļam? _____

8. Kur Jānis ar savu ģimeni brauc? _____

9. Kāds ir Jāņa uzvārds? _____

Uzzīmē Jāņu ugunskuru!

Jāņi - lietvārdi

Skolotājam / vecākam: Skolēns visus tekstā atrodamos lietvārdus (izņemot vārdu „Jānis”) ieraksta pareizajā tabulas slejā.

For the teacher / parent: The student finds all nouns in the text (except the word “Jānis”) and writes them in the correct column.

Vienskaitlis	Daudzskaitlis
<i>ģimenē</i>	<i>Kociņu</i>
<i>tētis</i>	

Jānis līgo

Skolotājam / vecākam: Cik vārdu skolēns var izdomāt ar katru no dotajiem burtiem?

For the teacher / parent: How many words can the student think of using the letters given?

J _____

Ā _____

N _____

I _____

S _____

L _____

ī _____

G _____

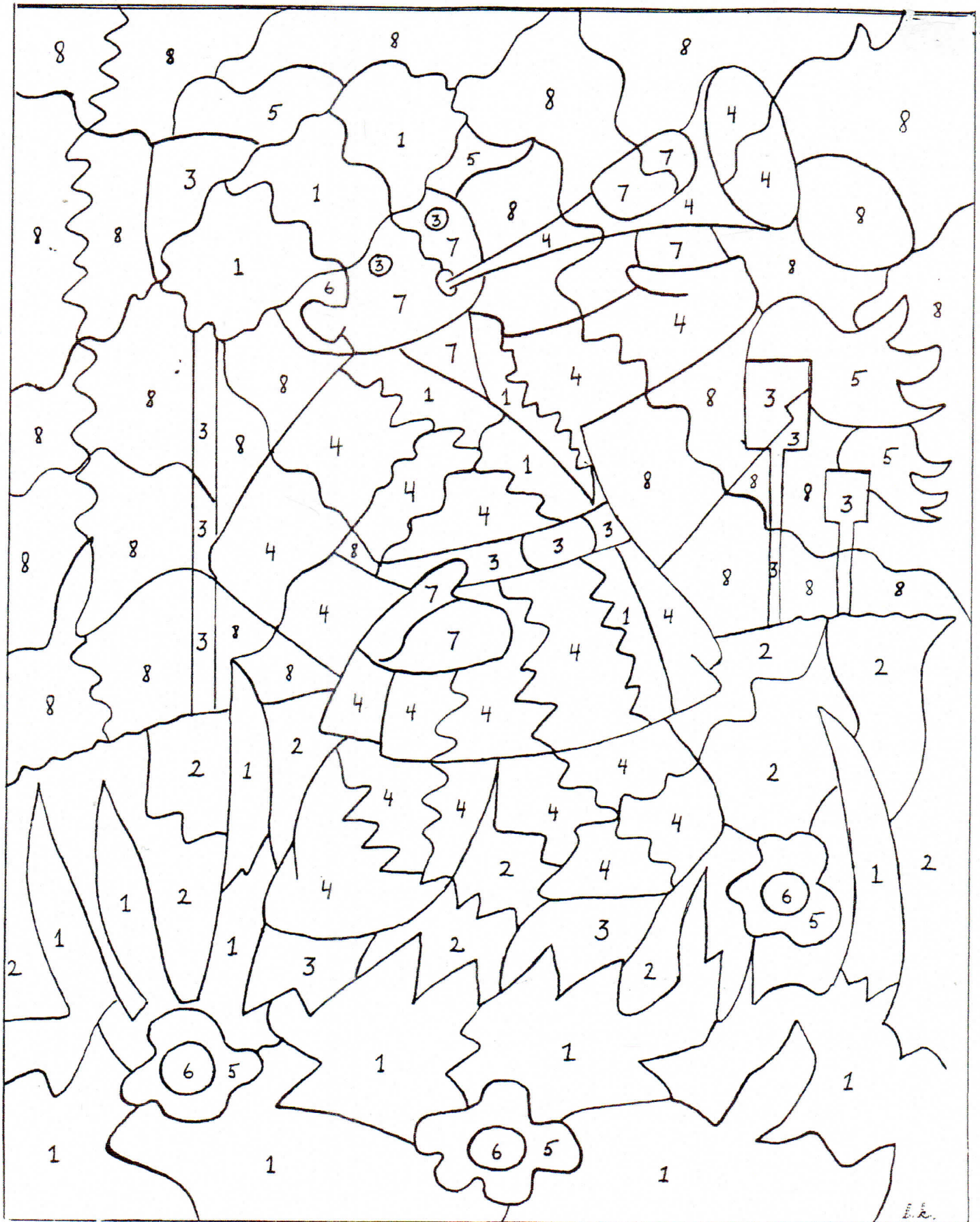
O _____

Atšifrē vārdus!

Skolotājam / vecākam: Skolēns izlasa vārda aprakstu un izveido to, atšifrējot no dotajiem burtiem. *For the teacher / parent: The student reads the definition of the word and writes the word using the anagram that is given.*

Dzēriens, ko mammas vai tēti dzer Jānos. <i>sula</i> _____	No pītiem zariem (klūgām) veidots trauks. <i>zrogs</i> _____
Maza maizīte ar spēka pildījumu. <i>gprsiā</i> _____	Augs ar krāšņiem ziediem. <i>eķup</i> _____
Rāpties uz augšu ar kājām un rokām. <i>pkāt</i> _____	Auduma gabals, kas tevi naktī silda. <i>gase</i> _____
Pelēm ļoti garšojot šis ēdiens. <i>riess</i> _____	Nevis māsīca, bet <i>nārsblē</i> _____ .
Savākt kaut ko, kas nokritis zemē. <i>lasastī</i> _____	Ja notiek kas jocīgs, tad man patīk <i>meitseis</i> _____ .
Puķe ar baltām ziedlapiņām un dzeltenu vidu, kas zied ap Jāņiem. <i>tamgrireņai</i> _____	Baseinā ejot, es parasti velku <i>dlepskibse</i> _____ .
No puķēm vai ozola lapām pīta galvas rota. <i>ginavas</i> _____	Apaiš priekšmets, ko sit pāri tīklam. <i>javelobol abmub</i> _____

Krāsojamais attēls

1 — tumši zaļš, 2 — gaiši
zaļš, 3 — melns, 4 — pelēks,

5 — oranžs, 6 — dzeltens,
7 — gaiši sārts, 8 — gaiši zils

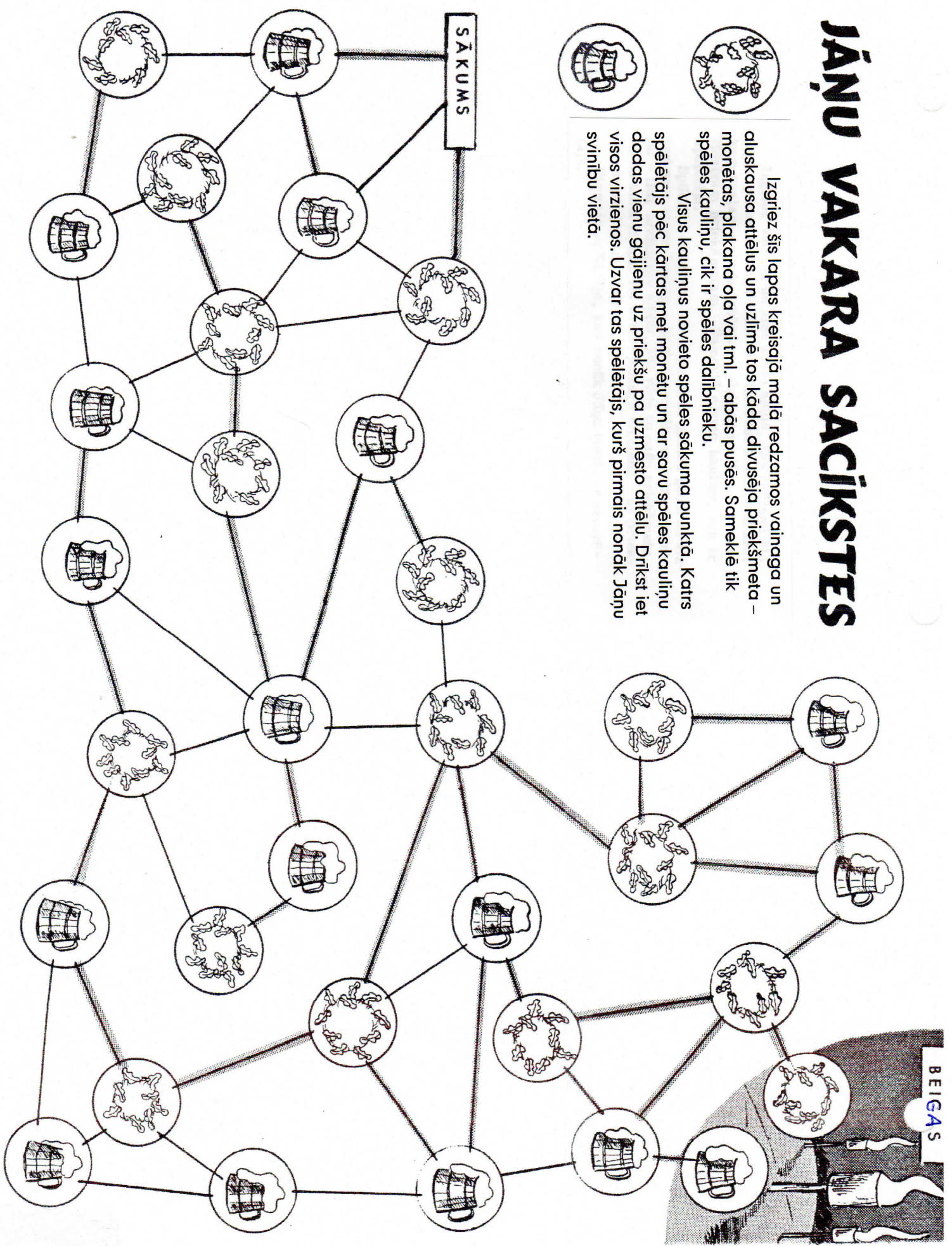
JĀŅU VAKARA SACĪKSTES

Izgriez šīs lapas kreisajā malā redzamos vainaga un aluskausa attēlus un uzlīmē tos kāda divsēja priekšmeta – monētas, plakana oļa vai tml. – abās pusēs. Sameklē tik spēles kauliņu, cik ir spēles dalībnieku.

Visus kauliņus novieto spēles sākuma punktā. Katrs spēlētājs pēc kārtas met monētu un ar savu spēles kauliņu dodas vienu gājienu uz priekšu pa uzmosto attēlu. Drikst iet visos virzienos. Uzvar tas spēlētājs, kurš pirmais nonāk Jāņu svinību vietā.

Jāņu ieražas

Jāņi ir seni vasaras saulgriežu svētki, ko latvieši svin visu nakti, pavadot to ar jautrām dziesmām un dejām. Vasaras saulgriežos diena ir visgarākā, nakts — visīsākā. Jāņu pamatā ir zemkopju tautu zemes auglības kults un saules kults.

Latviešu tautasdziesmu krājumā ir tūkstošiem Jāņu dziesmu. Tās veltītas katrai lietai, norisei, katram svētku brīdim un cilvēkam. Pirmie līgodziesmas sāka dziedāt gani, lai paātrinātu Jāņu atnākšanu. Tradicionālais Jāņu dziesmu jeb līgotņu piedziedājums ir: līgo!, bet sastopams arī līgā!, līgojame!, līgojē! Latgalē — leigū! leigō! rūtō! u.c.

Dziedāšanu Jāņos sauc par līgošanu, dziedātājus — par līgotājiem un līgotājām. Līgošanu katrā mājā mēdz iesākt, kad vakariņas paēstas, un turpina visu cauru nakti gandrīz līdz saules lēkšanai vai nu pie Jāņuguns, vai arī līgotāji iet no mājas uz māju, kur viņus laipni uzņem, pacienā ar sieru, alu, un citu ko. Pie Jāņuguns, kā arī pa mājām līgojot, viņi cits citu apdzied. Šādu apdziedāšanos Jāņos sauc par aplīgošanu.

Līgošana Jāņu dienā saistīta ar auglības veicināšanu un nelaimju novēršanu. Jāņos jālīgo, lai usnes neaugtu tīrumā, lai lini augtu gari un nesakristu veldrē. Lai nekristu kaunā, visi jau laikus centās padarīt savus darbus, lai uz Jāņiem viss būtu nevainojamā kārtībā. Saimnieks laikus ķērās pie alus darīšanas, saimniece savukārt sēja Jāņu sieru. Tika ravēti dārzi, velētas drēbes, postas istabas un klētis, slaucīti pagalmi un ceļi, gatavota malka ugunskuram un cirstas meijas, pļauta zāle govīm un zirgiem.

Liela loma Jāņos veltīta jāņuzālēm. Tās otrā dienā žāvēja, lai ziemā, pavasarī, kad atnesās govīs, tām varētu dot tūliņ pirmajā barības došanas reizē. Arī tad, ja kāda govīs saslima, no Zāļu dienā plūktām zālēm tika saplaucēta tēja un dota slimajai govij iedzert. Jāņuzāles pa nakti un nākamo dienu atstāja istabā. Ārā neslaucīja, lai neizslaucītu svētību. Tāpat rīkojās ar Jāņu vainagiem. Cilvēki ticēja, ka tikai līdz Jāņiem plūktajām zālēm ir dziedniecisks spēks. Visas zāles, ko plūca Jāņos, uzskatīja par jāņuzālēm, tomēr atkarībā no novada dažas zāles tika uzskatītas par visīstenākajām jāņuzālēm.

Arī vainagu vīšanā izmantoja dažādus ziedus, arī ozolu lapas. Vainags, no trejdeviņām puķēm un zālēm pīts, ir kā maģisks aplis, kas, galvā uzlikts, pasargā no nelaimēm un slimībām, atvairā skauģus un nelabvējus. Vainags veidoja apli, un tas, tāpat kā Jāņu siers un jāņuguns, simbolizē sauli. Ozolu vainagi tika doti pušiem un saimniekam. Ozolu vainags, ko liek Jāņa tēvam galvā, sola zirgu, arī bišu svētību. Ar vainagu vītņēm izrotāja arī istabas. Gani appušķoja ganāmpulkus — govīm apvija ragus, bullim uzlika ozola vainagu.

Mājas rotāšanu parasti sāka ar vārtu pušķošanu. Pie tiem piesēja pīlādža, ozola vai bērza meijas. Arī pie visām durvīm tika pieliktas meijas — istabā, klētī un kūtī. Aiz griestu sijām aizbāza lauztus ozolu, pīlādžu un liepu zarus. Īpaša uzmanība tika veltīta govju laidara pušķošanai. Tautasdziesmās dažādu jaunu garu, īpaši raganu, atvairīšanai min visus dzeloņaugus, ērkšķus, dadžus un nātres, lai raganas uz šo augu adatām sadurtos vai nodurtos.

Jāņabērni, jāņudziesmas dziedādami, staigā no sētas uz sētu, apsveicot ar dziesmām, ziedu un zāļu pušķiem un vainagiem Jāņa tēvu un Jāņa māti (saimnieku pāri). Jāņabērni nes auglību, ražas svētību saimniecībai, veselību un laimi visai sētas saimei.

Jāņuguns simbolika galvenokārt saistīta ar saules aizstāšanu pēc tam, kad tā norietējusi, lai ne mirkli nepaliktu bez gaismas līdz saules atnākšanai. Jāņuguns šķīsta, veicina veselību un auglību. Ugunskura vieta tiek izvēlēta augstākajā kalnā. Tika dedzināts vai nu ugunskurs, vai garas kārts galā uzvilktā darvas muca vai darvots ritenis.

Jāņu gaismā pabijušie cilvēki, tāpat kā apspīdētie lauki un tīrumi, iegūst spēku un auglību. Pēc tautas ticējumiem, jāņugunij piemīt sevišķs noslēpumains spēks, tāpēc latvieši to izmantoja dažādiem nākotnes zīlējumiem.

Pēc internetā atrodamiem materiāliem un literatūras:

www.liis.lv

http://www.tvnet.lv/apollo/arhivs/519018-janu_svinesanas_vesture

Līdeks O. Latviešu svētki. R., 1940.

Olupe E. Latviešu gadskārtu ieražas. R., 1992.

Jāņu ticējumi

Jāņu vakarā saplūc zāles un iet līgot. Zāles samet Jāņu mātei un tēvam virsū. Zāles istabā paliek visu Jāņu dienu, jo pa Jāņiem istabu neslauka, lai svētība paliek mājā. /M. Kalniņa, Vandzene./

Jāņos kurina lielus ugunsiskus gan laukos, gan mājās, un dedzina darvas mucīgas gan kokos, gan garas kārts galos. Kas esot šās uguns tuvumā, vai pie tās pieduroties, tas uzturot veselību un dzīvību. /D. Ozoliņš, Jaunroze./

Jāņa dienas rītā agri līdz saules lēkšanai jauniem cilvēkiem jāiet uz kviešu druvu un jānomazgājas ar kviešu rasu, lai tiem visu vasaru būtu balts un smuks ģimīs. /K. Priknis, Asūne./

Jāņu naktī jāiet skatīties kā paparde zied: kas to redzējis, tas atrod apslēptu mantu. /J. Jurjāns, Jaungulbene./

Jāņa vakarā tīrumos jāsprauž meijas. Tad aug kupla labība. /J. Avotiņš, Vestiena./

Jāņa māti apveltī ar raibiem puķu vainagiem, lai telītes būtu raibas kā puķes. /M. Freiberga, Talsi./

Pa Jāņu nakti govīs jātur mājā kūti un jāsargā, lai tām raganas nekaitētu. /A. Bīlenšteina rokraksts./

Jāņa vakarā iedur staļļa jumtā bērza un ozola vices, lai zirgi labi izdotos. /J. K. Dambergs, Ēdole./

Jāņos jālec pāri ugunskuram, lai odi nekostu. ?M. Greize, Dole./

Jāņa dienas vakarā jaunas meitas pin pa pāriem vaiņagus un met tos dīķos. Kurai meitai vaiņagu pārs rītā stāv kopā, tā to gadu tiks apprecēta, bet kurai vaiņagi šķīrušies, tai jāgaida precinieks līdz nākošam gadam. /K. Priknis, Asūne./

Jāņa dienas vakarā jaunas meitas pin pa pāriem vaiņagus un met tos dīķos. Kurai meitai vaiņagu pārs rītā stāv kopā, tā to gadu tiks apprecēta, bet kurai vaiņagi šķīrušies, tai jāgaida precinieks līdz nākošam gadam. /K. Priknis, Asūne./

Jāņa naktī nevar iet gulēt, jo kas to nakti guļ, tas snauduļo visu gadu. /Alksnis-Zundulis, Dobeļe./

Ja Jāņa dienā tik ilgi līst lietūs, kamēr zirgu var apseglot, tad būs auglīga vasara. /K. Jansons, Plāņi./

P. Šmita Latviešu tautas ticējumi

<http://valoda.ailab.lv/folkloraticejumi/>

Jāņu dziesmas

5. Līgojati, līgojati

[Silava1991],p.16

[DienasJani],#1

C G C
diezgan ātri

Lī - go - ja - ti, lī-go-ja - ti, lī - go, lī - go, lī - go, Jā - nīt!
Nav vairs tā - lu Jā-ņa diena, lī - go, lī - go, lī - go, Jā - nīt!

Balsu skaits nezināms

1. Līgojati, līgojati,
Nav vairs tālu Jāņa diena.
Šī dieniņa, rītdieniņa,
Parīt pati Jāņa diena.
2. Kas tos Jāņus ielīgoja,
Mūsu pašu ciema ļaudis!
Pirmie gani, pēc arāji, visupēci
jaunas meitas.
3. Visu gadu dziesmas krāju
Jāņu dienas gaidīdama;
Nu atnāca Jāņu diena,
Nu dziesmiņas jāizdzieda.
4. Visu gadu dziesmas krāju,
sudrabiņa vācelē;
Pašā Jāņu vakarā
Izbārstīju pagalmā.

22. Labvakari, Jāņa māte

The image shows a musical score for a song. It consists of two staves. The first staff is a single melodic line in treble clef, 2/4 time, with a key signature of one flat (B-flat). The notes are: C4, D4, E4, F4, G4, A4, Bb4, C5. The lyrics are: Lab - va - ka - ri, Jā - ņa mā - te, lī - go, lī - go. The second staff is a harmonic accompaniment in treble clef, 2/4 time, with a key signature of one flat. It starts with a 5-measure rest, then plays: C4, D4, E4, F4, G4, A4, Bb4, C5. The lyrics are: Lab - va - ka - ri, Jā - ņa tēv - si, lī - go, lī - go. Chord symbols C, G, and C are placed above the notes in both staves.

Pievienota otra balss (apakšējā balss ir sākotnējā melodija)

1. Labvakari, Jāņa māte, labvakari,
Jāņa tēvsi.	7. Lai zaļoja Jāņa tēvsi, kā zaļaisi
ozoliņis.
2. Redzēsimi, redzēsimi, vai būs mūsu
gaidījuši.	8. Lai aug viņa kumeliņi ozoliņa
resnumā.
3. Vai būs savu pagalmiņu ziediņiem
kaisījuši.	9. Jāņa bērni, Jāņa bērni, dariet savu
vecu tiesu.
4. Vai būs sieru sasējuši, saldu alu
darījuši.	10. Metiet zāles pagalmāi, lai vesela
Jāņa māte.
5. Jāņa bērni, Jāņa bērni, dariet savu
vecu tiesu.	11. Lai tai auga labas govīs, ziedaināmi
kājiņāmi.
6. Uzliekati saimniekami zaļozola
vainadziņu.	12. Lai tā mums sieru deva pa lieliem
gabaliem.

38. Jāņa daudzinājums

[Riekstina2011],#41

Rasa

Musical score for '38. Jāņa daudzinājums'. It consists of two staves of music in G minor (one flat) and common time. The first staff has a treble clef and a key signature of one flat. The melody starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4, Bb4, C5, D5, E5, F5, G5. There is a repeat sign after the eighth note. The second staff starts with a treble clef and a key signature of one flat. It begins with a triplet of eighth notes: G4, A4, Bb4. This is followed by quarter notes C5, D5, E5, F5, G5. There is a repeat sign after the eighth note. The piece ends with a final cadence in 2/4 time: G4 (quarter), F5 (quarter), G5 (half).

Sit, Jā - nī - ti, va - ra bun - gas lī - go, lī - go,
vār - tu sta - ba ga - li - ņā - i, lī - go.

Pievienota otra balss(augšējā balss ir sākotnējā melodija)

1. Sit, Jānīti, vara bungas
Vārtu staba galiņā.	5. Ai, Jānīti, Dieva dēl(i)s
Tavu stāvu kumeliņu.
2. Lai ceļās jaunas meitas,
Lai Jānīti daudzināja.	6. Caur mežiem pieši spīd
Pār mežiem(i) cepurīte.
3. Ai, Jānīti, Dieva dēl(i)s
Tavu platu cepurīti.	7. Jānīts jāja visu gadu
Atjāj jāņu vakarā.
4. Visi vēji līgojās(i)
Apakš tavas cepurītes.	8. Tec, māsiņa, atver vārtus,
Lai jā Jānis sētiņā.

16. Nelīst', lietus, nelīst', lietus

Musical score for '16. Nelīst', lietus, nelīst', lietus'. It consists of two staves of music in G minor (one flat) and 3/4 time. The first staff has a treble clef and a key signature of one flat. The melody starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4, Bb4, C5, D5, E5, F5, G5. There is a repeat sign after the eighth note. The second staff starts with a treble clef and a key signature of one flat. It begins with a quarter note G4, followed by quarter notes A4, Bb4, C5, D5, E5, F5, G5. There is a repeat sign after the eighth note. The piece ends with a final cadence: G4 (quarter), F5 (quarter), G5 (half).

runājoši
Nelīst' lietus, nelīst' lietus, lī-go, lī-go, šo-dien lietus
nevajaga, lī-go, šo-dien lietus nevajaga, lī-go!

Vienbalsīga

1. Nelīst', lietus, nelīst', lietus, šodien
lietus nevajaga.	3. Dod, Dieviņi, saules gaisu, dzen
lietiņu jūriņā!
2. Salīs manas Jāņu zāles, salīs paši
Jāņa bērni.	4. Lai iekūra Jāņa bērni kalnā Jāņu
uguntiņu.

48. Neguļu, neguļu Jānīša nakti

[DienasJani],#10

The musical score is written on two staves in 3/8 time. The first staff begins with a treble clef and a common time signature (C). The melody consists of eighth notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, followed by a quarter rest. The second staff begins with a bass clef and a common time signature (C). The accompaniment consists of eighth notes: C3, D3, E3, F3, G3, A3, B3, C4, followed by a quarter rest. The score then changes to 6/8 time. The first staff continues with a treble clef and a common time signature (C). The melody consists of quarter notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, followed by a quarter rest. The second staff continues with a bass clef and a common time signature (C). The accompaniment consists of quarter notes: C3, D3, E3, F3, G3, A3, B3, C4, followed by a quarter rest. The score then changes to 3/8 time. The first staff continues with a treble clef and a common time signature (C). The melody consists of quarter notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, followed by a quarter rest. The second staff continues with a bass clef and a common time signature (C). The accompaniment consists of quarter notes: C3, D3, E3, F3, G3, A3, B3, C4, followed by a quarter rest. The score then changes to 6/8 time. The first staff continues with a treble clef and a common time signature (C). The melody consists of quarter notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, followed by a quarter rest. The second staff continues with a bass clef and a common time signature (C). The accompaniment consists of quarter notes: C3, D3, E3, F3, G3, A3, B3, C4, followed by a quarter rest. The score then changes to 3/8 time. The first staff continues with a treble clef and a common time signature (C). The melody consists of quarter notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, followed by a quarter rest. The second staff continues with a bass clef and a common time signature (C). The accompaniment consists of quarter notes: C3, D3, E3, F3, G3, A3, B3, C4, followed by a quarter rest.

Ne-gu-lu, ne-gu-lu, Jā-nī-ša nak-ti, lī - go, lī - go,
7 lai ma-ni ru-dzī-ši vel-drē ne-krīt, lī - go, lī - go!

Pievienota otra balss (apakšējā balss ir sākotnējā melodija)

1. Neguļu, neguļu Jānīša nakti,
Lai mani rudzīši veldrē nekrīt.
2. Neguļu, neguļu Jānīša nakti,
Lai mani pūrīši veldrē nekrīt.
3. Neguļu, neguļu Jānīša nakti,
Lai mani miežiņi veldrē nekrīt.
4. Neguļu, neguļu Jānīša nakti,
Lai mani liniņi veldrē nekrīt.
5. Neguļu, neguļu Jānīša nakti,
Lai manas auziņas veldrē nekrīt.
6. Neguļu, neguļu Jānīša nakti,
Lai mani zirniņi veldrē nekrīt.

52. Saule grieza zelta riņķi

[Riekstina2011],#49

Grodi

Musical score for the song 'Saule grieza zelta riņķi'. The score is written on two staves in treble clef with a common time signature (C). The first staff contains the melody for the first line of lyrics: 'Sau-le grie-za zel-ta riņ-ķi Jā-ņa tē-va pa-gal-mā-i,'. The second staff contains the melody for the second line of lyrics: 'lī - go, lī - go, Jā - ņa tē - va pa - gal - mā.' The score includes chord markings (C, G) and a fermata over the final note of the second line.

Vienbalsīga

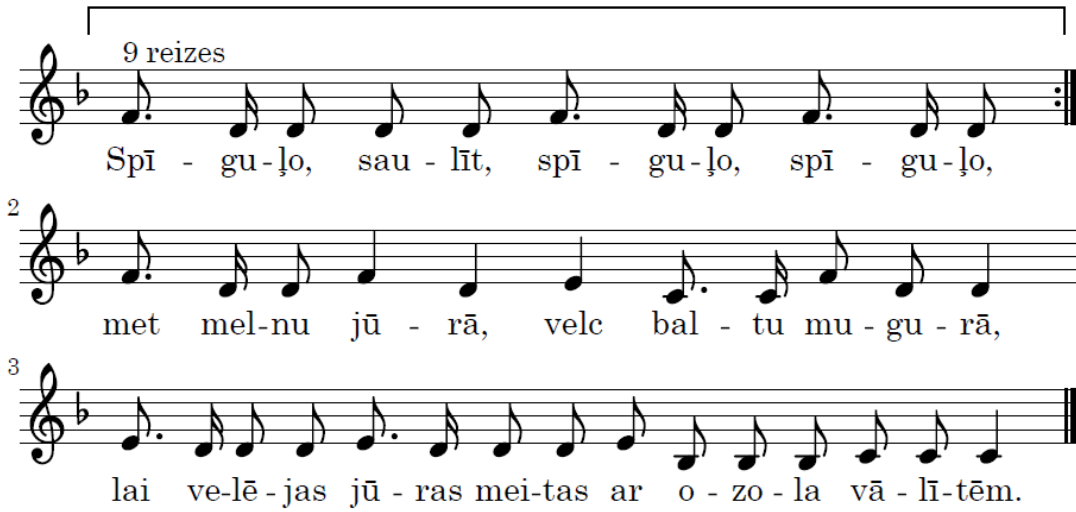
1. Saule grieza zelta riņķi
Jāņa tēva pagalmā.
2. Sagriez, Dievs(i), rudzus, miežus
Jāņa tēva tīrumā.
3. Saule brida rudzu lauku
Pelēkiemi lindrakiem.
4. Pacel, saule, lindraciņus, Lai ziediņi
nenobira.
5. Kas to zeltu izbārstīja
Pa Jānīša rudzu lauku.
6. Dieviņš zeltu izlaistīja
Tīru maizi gribēdams.

53. Spīguļo, saulīt

[Riekstina2011],#59

Grodi

9 reizes

Spī - gu - ļo, sau - līt, spī - gu - ļo, spī - gu - ļo,
met mel - nu jū - rā, velc bal - tu mu - gu - rā,
lai ve - lē - jas jū - ras mei - tas ar o - zo - la vā - lī - tēm.

Vienbalsīga

1. Spīguļo saulīt
Met melnu jūrā
Velc baltu mugurā,
Lai velējas jūras meitas
Ar ozola vālītēm.

Jāņu rotaļas

59. Lielais Jānis kalniņā

The image shows two staves of musical notation in G major, 2/4 time. The first staff contains the melody for the first line of lyrics, and the second staff contains the melody for the second line. The lyrics are written below the notes.

Lie-lais Jā-nis kal-ni-ņā - i strī-ķē sa - vu iz-kap-tiņ'.

³ Trin, Jā-nīt, trin, Jā-nīt trin Jā-nīt iz-kap-tiņ'.

Balsu skaits nezināms

1. Lielais Jānis kalniņai strīķē savu izkaptiņ'.	4. Ja tu labi netaisīsi, stabulīte neskanēs!
Trin, Jānīt, trin, Jānīt, trin Jānīt izkaptiņ'.	Tais', Jānīt, tais', Jānīt, tais', Jānīt, stabulīt'!
2. Ja tu labi neiztrīsi, izkaptiņa nekodīs!	5. Meitenīte, zilacīte, patur' Jāņa stabulīt'!
Trin, Jānīt, trin, Jānīt, trin, Jānīt, izkaptiņ'!	Tur', meitiņ, tur', meitiņ, tur', Jāņa stabulīt'!
3. Mazais Jānis lejiņā taisa savu stabulīt'.	6. Ja tu labi neturēsi, stabulīte neskanēs!
Tais', Jānīt, tais', Jānīt, tais', Jānīt, stabulīt'!	Tur', meitiņ, tur', meitiņ, tur', Jāņa stabulīt'!

Rotaļas apraksts: Rotaļnieki sastājas divos apmēram vienādos dārziņos: viens - iekšējais, otrs - ārējais. Dziedot panta pirmo pusi, ārējais iet pa labi, iekšējais - pa kreisi, šis kustības virziens saglabājams visu rotaļas laiku neatkarīgi no tā, vai rotaļnieki atradīsies ārpusē vai iekšpusē. Dziedot otro daļu, kāds no ārējā dārziņa uzņemas rotaļas vadību, pāršķēļ iekšējo apli un ievēd savējo vidū. Tikmēr tas, pie kura rokas tika pārcirsts vidējais aplis, izved savējos ārā. Un tā katrā pantā vidējais dārziņš mijas ar ārējo vietām. Tam, kas ved iekšā, jāiet lēnāk, savukārt tam, kas rotaļniekus ved ārā, ir jāpasteidzas. Ja nepaspēj samainīties, tad dzied otro panta pusi vēlreiz.

58. Dindaru, dandaru ozoliņi

The image shows a musical score for the song 'Dindaru, dandaru ozoliņi'. It consists of two staves of music in 2/4 time. The first staff starts with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature (C). The melody is written on a single line. The lyrics 'Din - da - ru, dan - da - ru, o - zo - li - ņi,' are written below the first staff. The second staff starts with a treble clef, a key signature of one sharp (G), and a common time signature (G). The melody is written on a single line. The lyrics 'din - da - ru, dan - da - ru, o - zo - li - ņi.' are written below the second staff. The score ends with a double bar line.

Pievienota otra balss (apakšējā balss ir sākotnējā melodija)

1. Dindaru, dandaru, ozoliņi.
2. Visi tavi zariņi zīlīšu pilni.
3. Izgāju lasīt, apsamaldījosi.
4. Ai, Dieva dēliņi, vedati cauri.
5. Ložņā, ložņā lakstīgala.
6. Caur zaru zariem, caur pazariemi.
7. Lec apkārti, tautu meita, līdz tu savu sadabūs'.
8. Kad tu savu sadabūsi, paliec pati vietīnā.

Rotaļas apraksts: Rotaļnieki izveido dārziņu, viens - vidū. Visi iet pa apli, vidējais stāv. Dziedot "ložņā, ložņā", dārziņš apstājas, un visi ceļ uz augšu sadotās rokas. Vidējais rotaļnieks ložņā zem paceltajām rokām, bet, dziedot "lec apkārti", viņš pa dārziņa ārpusi uz vienas kājas lec apkārt. Dziesmai beidzoties, viņš iestumj vidū to, aiz kura muguras apstājies, bet pats iestājas brīvajā vietā. Ja aplī stāvošo dalībnieku ir daudz, tad apkārt lēkātāju var būt vairāki.

Jāņu dziesmas un rotaļas ar notīm un vārdiem:

<http://www.dudajevagatve.lv/downloads/janu-dziesmas-v1.0-a4.pdf>